

DOBROGEA JUNA

* Voi da scuma, astăzi de un Stat, unde nu voiaș arbitrari, ci nu și legă, deschis și incovinții de Națiune, hotărât și cîrnușat. (Un Proclamație Domnitorului, de la 14 Noembrie 1878).

ABONAMENTE:
Pe an . . . . . 12 Lei — Pe 6 luni . . . . . 6 Lei
Pentru preajmă și invăzători . 5 Lei
— Anunțuri și reclame după invocări —

ORGAN AL INTERESELOR DOBROGENE

DIRECTOR-PROPRIETAR

CONSTANTIN N. SARRY

O CALAMITATE

Nu doar România, săt poste să răbe!

O adeverată menorocire s'a abăut pe capul bieților locuitori din Dobrogea, cu rechizițiile militare. E o cumpătă și neierată batjocură asupra avutului și libertății oamenilor din această parte de loc, — batjocură, ce pare a nu mai lăsă săfărt.

Nu e vorba de angaralele din ajunul și din timpul expedițiunii militare de astăvară, la care, în special Dobrogenii, ca unii ce se găseau în bătaia drumului, a trebuit să răspunză — de voie-de-nevoie — cu tot ce au avut pe bătăturile lor; ci de zilnicile confiscări de care și vite, pentru diferențele transporturi militare, ce continuă a se face în nouile teritorii.

Plugarii, cari abia au inciripat căte o cărăuță, cu care să aducă spre vânzare ce bruma de bucate au mai strâns; nevoiasii de cărăuță, cari acum, din transporturile de cărbuni și lenjene, nădăduiau a pune ceva de o parte pentru zilele de iarnă; până și nenorocitii de sacagii cu căte o mărtoagă de cal, n'apucă să apară pe ulițele orașului, că sunt luati pe nepuse masa și trimisi cu tot felul de încarcături militare până în inima Cadrilaterului, cale — dus și intors — dela o sută de chilometri în sus.

E adeverat, aceste transporturi nu se fac chiar pe de geaba. Spre pildă: un drum dela Constanța la Dobrici, pentru care omul cu vitele pierde trei zile cel puțin, se plătestează cu... OPT lei!

De un singur lucru nu duc lipsă acești căruși... pro Patria! de bătaie!, care pare-se să aplică proporțional cu numărul de chilometri!

Există, stim, o lege și un tarif al rechizițiunilor militare, care reglementează aceste transporturi silite, ce nu pot trece în tot cazul de 20 chilometri. Deasupra oricărui regulament însă, nu trebuie să se uite că există o lege a omeniei, și tocmai aceasta, de care ar fi trebuit să se țină că mai mult astăzi seamă, după căte am trecut și căte ne mai așteaptă, — constatăm cu durere și îngrijorare, o cu desăvârșire nesocotită.

De prisos să arătăm căte neajunsuri, căte pagube și căt săngher râu provoacă aceste excese, pentru a se crăta, pe deosebit, furgoanele militare ce stau nesupărate în remise și pentru a se realizeze, pe de altă parte, niște economii — poate și afaceri — meschine.

Ne facem o datorie a atrage atențunea celor în drept asupra acestei nesocotințe, care a depășit de mult și cu mult, orice răbdare omenească.

DOBROGEA JUNĂ.

NU V'ATI MAI SATURAT?..

In jurul fraudelor dela primăriile de Tulcea și Constanța

Intrebarea de mai sus nu se adresează — se înțelege delă sine — politicienilor, acelor „butosiș fără fund”, care nu aleg și cărora nu li se spiește nici odată!

Ea privește pe concetățenii mei, cari munesc și plătesc din greu, pentru că să se ingreșe căsuță pe spinările celor d'intăi.

Poace sătăriști: Nu v'ati mai saturat?...

Așătăam, de treiseci de ani, de când ne-am trecut la viață publică a acestei binecuvântării tăi, la cel mai miserabil spectacol, ce se repăstă adoma la intervale precis definite.

Să schimbă guvernul, — adică, mai exact, a căzut: peșteră de la noi cărmuire, căzut prin ele însele. De îndată primări și consiliieri comunali, — buni, răi — sunt trimiști pur și simplu la plimbare. La alegerile ce urmează, răi mai candidașă săptă: rezultatul fiind de prevăzut. Se instaloază astfel la primării, nu călugări cărățenilor, ci «agreții» guvernului!

Prințul nu, trebă merge străină: Cei din casavă, își voră măini până în costă în acestei, omi dăji slăvi, acuză decamătă în găurile lor, ca anumite site animale, hibernășă.

Năpărării, „foșii”, cu majele acuma chiară, încep să-și ascundă capetele din vineție și să mărtuiească vederea „actuaților”.

Nu trece mult și încărcarea e găia. Ascurile se dau reciproc cu cei mai mari invacanțări, deși numai de ochii lumii, și ele devin cu atât mai invadante din partea celor sămăni, cu căt cei săi arăi, se retrag sistematic.

Hoșilor îs strigă căt le poste gura și pe toate dramarile, hămășii, în timp ce îmbușății se retrag, la rândul lor, în vizuile respective...

Mă rog, iubiți concetățeni, cădă nu să petrecut să?

Care a fost „opozitia”, care să nu fi acusat, și să nu îl descoperă și denunță formal, după venirea la putere, fraude și hoșii în sarcina administrațiilor precedente?

La ce alta sănătate să redusă însă, totdeauna, aceste protestări învinsări reciproc, decât la obișnuință: „tac, dacă tac”?

Așă dar, pe când edilii noștri, se bat-jocăriști și se acușă în față, pentru că se îmbrățește și să-și facă treburile deasupra, noi plătim oalele sparte, în răsuflare imbusnat al acestora!

Si astfel, alătura de bogății întărieni, ce le vedem răsărit, ca din pământ, într-o noapte, — constatăm regula în sarcina oaselor noastre comunele defecție, ce apropie într-un singur an milionul!

Deci, înălătăriști: Nu v'ati mai saturat? Nu credeți, iubiți concetățeni, că să faceti vinovății de copărtășie, prin rezerva și neșăparea cu care există la acest pericolios spectacol?

Noi aveți măcar ambigație, voi, cari și moșneni un treout cinstit de la pământ, într-o noapte, să lăsă copiilor ce să urmărește o moșnenie identică și să le trădări în vîrstă căt mai deasupra?

Până când veți face jocul tuturor pensionarilor, fără și jina amara că aduceti jura în menaj?

Dacă cu adeverat v'ati saturat — și cred că v'ati saturat — apoi, nu pierdeți cel puțin voi, cetățenii din cele două reședințe de județ ale noastre, ocazia sa vă oferă imprejurări. De fapt, când actualii editii, fie spre a-și face obiceiul, fie spre a-și păsi cojoieni, au denunțat în mod public potologările precedenților lor administrațiuni — Potologările care pun în grea compașă gestiunile financiare ale comunelor noastre.

La Tulcea ca și la Constanța s'au constat în mod oficial fraude de astă de mii de lei.

Acum ori nici odată, prin mijloacele de legă, nici le pane la dispoziție, să așa-riști odată pentru todeasă boala dovediți, cari de mai bine de trei ani se labubă pe societatea noastră, că ceasul din urmă li s'aruncă!

Concetățeni, la datorie!

Const. N. Sarry.

RETEVEIE

Reson!

D. Mihail Cantacuzino, Ministrul Dreptății, a prevenit prin reglementul care organizează justiția în Cadrilater, că numai avocați, cari vor fi objecți autorizație Ministerului, pot profesa te Cadrilater.

Aceasta se vede, pentru că trebuie să poată numi cetațenii români de... pleoapă avocați de asemenea.

Doamne ferestre

D. Teodor Radulescu, reprezentantul Ministerului de finanțe în comisia de lichidare a boalării de rechiziții din județul Constanța, ceară atunci când colțul să fie dat judecătă, pe careu îsprăvi ce nu ar fi și ceea ce numim, lumea a crezut că e vorba de mediciul plătit noastră.

Așă dar, nevoia de a lămurire este foarte simțită, vei recunoaște și dă-

O RECTIFICARE

—In jurul unei confuzii regretabile—

Primit următoarea scrizoare:

Cogălăc, 10 Octombrie 1913

Iubite domnule Sarry,

Permite-mi să-ți cer un serviciu ca... abonat al „Dobrogei Jună”.

In județul Constanța funcționează doi medișori de plășă cu același nume: „Dr. Rosenthal”. Pe usul li dăi... nu me indosesc, cu drept ouint — în tarbere, prin gazeta... colțul e vrednic și meritulos medical plătit noastră. Lumea poate face prin urmare confuzie.

To-azi rugă dar să pui o notiță într-un număr apropiat pentru ca să dispără ori ce nelosește, care nu poate fi de căt... profitul celui dinăuntru, și care a profitat, de altfel, în de-

juns. Ai nostru a tăut două combate de boala, fapt pentru care a fost decorat... cel de la Hărțova!, după cum atunci când colțul să fie dat judecătă, pe careu îsprăvi ce nu ar fi și ceea ce numim, lumea a crezut că e vorba de mediciul plătit noastră.

Așă dar, nevoia de a lămurire este foarte simțită, vei recunoaște și dă-

Ca bine și cu sănătate

Unul care se vrea să cunoscă pe D-ral de la Hărțova

Nu patem satisfacție mai bine pe corespondență nostru occasional, de căt reproducându-i întocmai scrizoarea.

Secretar

T. Voicu

LITERARE

SONET

(După Josephin Souliay)

In biserică din vale
Două mame și - și - dăi
Una 'n duliu și plângă ful
Să i sărătuță trist sfiorul!

Cât de ves-14-icoală,
Căci un prunc în brațe i săltă!
Ea la săn cu grije i porță
Să-i menște buna soartă!

In pridvorul de espre
Au schimbăt căte-o privire
Să atunci, doamne, ce minune!

Mama 'n duliu, jalea și frângă!
Privind pruncul, glume-i spune!
Cea cu pruncul, mortal 'l plângă!

Tulcea T. Voicu

Atragem de pe acum atenținea cititorilor noștri asupra unui important document politic, ce vom publica în fac-simile în numărul viitor al ziarului nostru, — document ce va ilustra, pe de o parte, relațiunile dintre guvernamentalii din Constanța iar pe de altă parte, ticaloșia moravurilor noastre publice.

Paza la sate

Trăiască Armata!

Trăiască Presa!

O propunere a Prefectură de Constanța

Conform art. 60 și ordinului din legă pentru poliția rurală din 25 Decembrie 1888 și 124 din legă parțială a guvernării comunei de rurale din 1904, reprobat și în art. 183 din legă pentru organizarea comunității rurale din 1908, pasă de săi și de noapte, precum și pasă holdelor, trebuie să se facă la fiecare comună de în locuințorii ei.

Sistemul caranilor a dat un rezultat desăvârșit din priuță neglijenței locuitorilor și mai ales din priuță legăturilor familiară și de interes ce există între locuitorii celeiși comuni.

Supravegherea caranilor de asemenea este iluzorie, primul fiind impovărat de alte lucrări, iar subprefectul din cauză deputării comunității nepăstind satisfacție oricei legă; iar șefii de garnizoane fiind desăvârșit prin legă supără jandarmeriei rurale, și-fații de post și împăumbă revizii și răspundere. Această la rindul său, din priuță complexelor și întărișorii mijloace de construcție de care dispune, nefind ajutat de către jandarmi, nu și poate îndeplini în chip ideal fizionomia de pasă pe care să îl împlească.

Ca urmare ordinul confidențial personal Nr. 51/9/1913 benignează, de ordinul D-v. Parțialul Muștar de la țingă Comisie de Răboi și acelui Comandament, ca înculpați și pentru faptele de insultă sau ofensă superiorului său deținut de înțelepciunea lui în față preventiv.

În ceea ce nu se prezintă în instrucție se va emite contra lor mandatul de aducere sau de îndepărțare conform art. 99 și I din C. Just. Mil. iar în timpul instrucției vor fi lăsați în libertate.

În acelui timp veți bine-vei a pune în vedere ofișorul, ca în cazul cădă unul dintr-unii sărăciști sărăciști, care să îl acuzați și să îl denunțați, să le poată să se prezinte în fața unor judecători de la înțelepciunea lui în față și să îl îndepărteze de la post.

În 50 de comuni ale județului Constanța din 81, înțelepcindu-se acest lucru, s'au alcătuit regulamente, de către comunitățile comunale respective, pe care se pasă de săi și de noapte să fie săcătă pînă în sezonul rorali, conf. art. 124 din 1904.

Acest sistem de pasă a săcătă tot sătă de insuficient ca și sistemul caranilor, pentru acoleșii moravurilor și rudeniei, intereseelor și neglijenței.

Mai mult încă ca sergenții rurali să-dat loc la nesigurări de măre insemnătate în ce privește mișcările fondatorilor. În adevară, sunt ori nu sunt numiți sergenți rurali, dar totuși ordonațele de păță se emit pe nume fictive și se înșează, fără posibilitatea unor control eficienți, ori dacă nu sunt numiți, și servesc ca slujitori diferitelor persoane mai importante din sat și autorităților, săpăt cu pasă de loc pentru pasă.

Cheltuiala, însă, ce necesită acest sistem este enormă, din cauză infarțările comune și nevoie de reparații, precum și de măști și uniforme, măști și uniforme și în industrie. Săd mulți mai bine păță.

Peste 50 de comuni fondul afectat este de 317025 lei și 44 bani, din care se cheamă 206.540 lei cu înfrângere; 14.050 indemnizări și de locuință; 33.692 lei și 86 bani și bipamente armament; 19.861 lei și 30 bani ordonațe în exterior; 5689 lei și 40 bani restituiri de împrumuturi; 12.291 lei și 23 bani fond pentru deschidere de credite, iar 24170 lei și 60 bani excedență; iar pentru cas

